

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

13901

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddelerine uygun olarak, T.C. Sağlık Bakanlığına iletilmesi ve Bakan Kemal Memişoğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını arz ederim. 05/07/24

K. Pala

Prof.Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Dünya çapında bir halk sağlığı sorunu olan intihar, intiharın önlenmesi için koordineli ve sürdürülebilir bir yaklaşım oluşturmayı içeren ulusal intiharı önleme eylem planları ile büyük ölçüde önlenebilir bir mediko-sosyal olgudur.

Uluslararası İntiharı Önleme Birliğine göre (IASP), 2024 yılı itibari ile 40 ülke İntiharı Önleme Eylem Planına sahiptir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) 2012 yılında 'Halk Sağlığı Açısından İntiharın Önlenmesi İçin Uygulanan Eylemler Çerçevesi'ni yayımlamış ve bu konuda eylem planı hazırlamak isteyen ülkelere kapsamlı bir rehber oluşturmuştur.

Ülkemizde 2000 yılında 1.802 olan intihar ederek yaşamını yitirenlerin sayısı, 2023 yılında maalesef 4.061'e yükselmiş; 2000 yılında yüz binde 2,80 olan kaba intihar hızı da 2023 yılında yüz binde 4,76'ya artış göstermiştir. Bu bağlamda;

1. Ülkemizde yıllar içerisinde intihar nedeniyle ölenlerin sayısındaki artışın nedenleri nedir? Sağlık Bakanlığı'nın bu konuda bir raporu var mıdır?
2. Ülkemizde kişileri intihara sürükleyen en önemli risk etmenleri nelerdir?
3. Ulusal Ruh Sağlığı Eylem Planı 2020-2023'te sınırlı olarak yer bulan bu konuda, Bakanlığınızın 2024 ve sonraki yılları kapsayan herhangi bir intiharı önleme eylem planı var mıdır?
4. TÜİK intihar istatistiklerine göre kaba intihar hızı iller arasında büyük farklılıklar göstermektedir. Örneğin Düzce'de yüz binde 1,96 olan kaba intihar hızı, Ardahan'da yüz binde 8,63'tür. İller arasındaki bu çok büyük farklılıkların nedeni nedir?
5. Ülkemizde cinsiyetler arasında kaba intihar hızında büyük farklılık söz konusudur. 2023 yılında kaba intihar hızı kadınlarda yüz binde 2,34 iken, erkeklerde yüz binde 7,17'dir. Cinsiyetler arasındaki bu büyük farklılığın nedenleri nelerdir?
6. Kaba intihar hızındaki farklılık yaş gruplarında da karşımıza çıkmaktadır. TÜİK 2023 yılı intihar istatistiklerine göre, kadınlarda en yüksek kaba intihar hızı yüz binde 5,08 ile (15-19) yaş grubunda; erkeklerde ise yüz binde 13,38 ile (25-29) yaş grubundadır. Yaş grupları arasındaki farklılığın nedenleri nelerdir?
7. Önemli bir halk sağlığı sorunu olan genç intiharlarının ülkemizdeki gerçek boyutlarını, nedenlerini, zaman içindeki değişimini ortaya çıkaracak bilimsel çalışmaların yürütülmesi ve/veya desteklenmesiyle ilgili Bakanlığınızın bir girişimi var mıdır?